

بلوچوں کی تاریخ

لکوک: آغا میر نصیر خان احمد زئی بلوچ

وفاقی حکومت و انگلستان وزارت و نصابی بہرہ گمک گول

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

زال بول و نوکری

آغا میر نصیر خان

گندھار کنوچ

آغا میر نصیر خان + عزیز محمد بگٹی
مہدی علی محمد بگٹی + انور سہمی

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کابینہ حق پر بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

بلوچی اکیڈمی - کوئٹہ	چھاپ کنوڑ
قلات پرنٹنگ پریس - کوئٹہ	چھاپ جاہ
۱۹۸۲ء	سری دار
یک ہزار	سیکڑ
۴ روپے	بہا
محمد عارف	کتابت

زال بول و نوکری

دنیا ء ہے گندگ بیت - کہ دنیا داری بے کاران گیشتر مردین
 کننت - منوک ء خیال ہمیش انت کہ دنیا کا کار پر مردینان انت
 پہ جینان نہ انت - جینان خدا پہ گس ء پیدا کرتے - ادا
 رگی کاران کننت - کہ جنین مردین ء برابر نہ انت - اومردین
 ورہیں کار ہم کرت نہ کننت - پے خاترا - آیاں اے حق نہ رسیت
 کہ مردین کاران پہ یگ و تاج کننت - مردین کار آچایانی
 دس ء در انت - قدرتی حساب ء ہم - جنین زہ بدنی وڑ
 و ڈول اش مردین ء نزور انت - پیشا دینائے تھا - اش
 گس ء در - ڈنی کاران گیشتر مردین کننت دنیا داری کاران
 مادو بر ء بلخ گنن بیکے حکومتی کار انت - دومی زر داریں
 مردمان ذاتی کار انت - پہ اے کارانی حلاینگ ء نوکر دارگ

بنت۔ اے وکت ء دنیا بے تھا۔ اے نوکریاں مردی کنت۔
 جیناں ء اے موکل نہ انت۔ کہ آ مردیاں پیا نوکری بکنت۔
 او وتی روزی ء ودی بکنت۔ زابلول ء نوکری کنگ ء
 باردا چیزے گنگ ء سر۔ مارا اے چارگ ضروری انت۔
 کہ اسلام مردی او جنین بارہ ء چے گشت ہا مردم کہ جنیناں گون مردیاں برابر نہ زنت ا
 اے دلیل ء دینت۔ کہ اگر جنین مردین ء برابر بوئیت۔ گلا
 خدا دنیا بے تھا۔ اول بر حضرت آدم ء پیدا نہ کرت۔ او آہی
 رند بی بی ہوا ء ودی نہ کرت۔ پے سوب ء مرد ء درج
 شہ جنین ء درج ء برتر انت او جنین مردی ء برابر
 نہ انت۔ او نہ مردی ء ڈول ء نوکری کرت کنت۔ او ہے
 خیال ء مردم کہ جنیناں نوکری بے حق ء نہ انت۔ آ کلام
 پاک ء اے آیات ء بیان کنت۔ کہ خدا قرآن ء
 تھا گشتہ۔ کہ « الرجال قوامون علی النساء » یانی مردین جنین
 ء مقابلہ ء زوداک او شرتر انت « پیشا باہ انت
 نوکری چاکری بے کاران مردی بکنت۔ کسی کاران جنین

بکننت - لوگ ء سہاننت - لوگ کار - اش ڈنی کاران - آسان
انت - جنینی دس ء تھا انت -

مگہ مردانی یک دگہ ڈل ء استنت - کہ زالبولانی نوکری
کننگ ء حق ء انت - او ہے گپ ء پشتی وانی ء کننت
کہ باید انت - گوں مردیان - اوار جنیان ہم نوکری کننگ ء
حق بریت - مردیں او بخین برابر انت - ہرڈک انسان انت
ہر دکان - خدا عقل - فام - کوت - سرپندی داتہ - گڈا پرچے
جنین ء مردین ء مقابلہ ء ایرجنگ بریت - او آیا نرور پیشدارگ
بریت - او آیال چا حقان زبر کنگ بیت - کہ مردیان
است - او اے ڈل ء مردم جنینی گوں مردبانی برابری یے -
ردا اے قرانی دیلان پیش کننت -

قران ء تھا - جنینی باروا - یک جتائیں سورت ء است
کہ (سورت النساء) گنگ بیت - اگہ جنین مردیں برابر مہوقینت -
تہ خدا پر آیال پرچے جتائیں سورت ء ایر گرت - دومی
کہ قرآن ء تھا - کہ انسان خدا ہر جا ہے - کہ پننت و سوچ

داتہ مردیں او جنین ء نام ء پ آواری یات کرتہ ۔ اگہ ۔ جنین
 مردینان گون برابر مہوئنتنت ۔ گڈا خدا آیان گون مردینان
 آوار پنت و سوج نہ دات ۔ او ہرما گون مردینان جنینانی نام
 یات نہ کرت ۔ آپے آیاتان ہے مالوم دار بیت ۔ کہ اسلام
 تھا مردیں او جنین ء درجہ برابر انت ۔ انجو قرآن ء تھا ۔ سورت
 یے تھا ۔ خدا گشیت ۔ مردیں ء کٹ مردینگ انت ۔ او
 جنین کٹ جنینگ انت ۔ ادا پدا ہے گپ پڈر بیت ۔
 کہ مردیں او جنین ء درجہ برابر انت ۔ دگہ جاہے قرآن
 تھا بیان بولتہ ۔ کہ جنین شے مردینانی پوشاک انت ۔ او شما
 مردیں جنینانی پوشاک ات ۔ پدا اے گپ درا بیت ۔ کہ
 مردین او جنین یک و دگرے دسملک انت ۔ مردیں بے
 جنینان بے کار انت ۔ او جنین بے مردینان پرج شے
 نہ انت ۔ دنیا داری یے کار گون ہر دیکین جنسانی تفاک
 و سنت ۔ ادمہ کاری ء پیلو د سرجم بنت ۔ او انسانی
 زندہ دیا روت ۔ دنیا داری یے کارانی بند و بوج بیت ۔

اور دنیائے نظامِ حلیت - پیغمبرِ اسلام ؐ اش گشتان ہم
 ہے درایت - کہ مردیں اور جنین ؒ درجہ برابر رانت -
 یک حدیثے یے تھا - حضرت محمد گشتے - " کہ زالان گون
 جوانین سلوک کنت " در حدیثے یے تھا - حضرت ء پرمان
 کرتے " دنیائے درائیں چیزے ہیا انت - مگہ اش کلان - بے بہا
 مکن جنین انت "

" ہر مسلمان ؒ کہ گون دق لوگی ء شرسوک کنت - ہمان ایمان
 سوگد اور پکا انت " " جنت ماس ء پادانی چیرا انت " کے
 درائیں حدیث - ہے گپ ء قان دینت - کہ جنین اور مردیں ء
 درجہ برابر رانت - آیانی حق برابر انت - جنین اش مردیں ء
 جہل تر نہ انت - ازت و شرف اش برابر رانت - اسلام
 قرآن و حدیث ء تھا مردیں اور جنین ء برابر درجہ دانت -

مارا دن اسے گندگی انت - کہ چما روچ ء - کہ انسان
 دنیائے تھا ودی بوتے - تن مردچی گون جنین ء پے سلوک کرتے
 آیا دق برابر زانتے یانہ - آیا دق کارانی تھا - شریک کرتے یانہ -

آہی حقانی پاسداری ءِ کُرتے یا نہ - دنیاے انسانی تاریخ ءِ پٹ پڑاؤ
 رُند - ہے گپ سہرا بیت - کہ اے ردا مردینیانی سے ڈل
 اُنت - ادلی ڈل ہمیش اُنت - کہ اگُشت - آبیانی پکا سِدک اُنت
 کہ جنین پُرج رنگ ءِ مردین ءِ برابر نہ اُنت - او نہ
 بوت کُنت - پرچکیک ایشانی سازگ ءِ تھا - خدا فرق پیدا
 کُرتے - مردین بدنی سورت ءِ اش جنین ءِ قوت مندو زوراک
 اُنت - پیشا مردین ءِ نوکری یے حق است او جنینان نہ اُنت
 نوکری کنگ ایوکا مردینیانی حق اُنت - جنینیانی نہ اُنت - اگر
 پہ روی مردینی کار ءِ جنین ءِ دیگ بہیت - تہ ہماکار
 سرجم و پیلو نہ بیت - نیمہ گڑو مانیت -

مردینیانی دومی ڈل ہما اُنت - کہ مردین او جنین
 برابری یے باروا - نیامہ روی یے سرا سِدک دارنت - آ
 اے جبرا مَننت - کہ ہر رنگ ءِ مردین او جنین
 اُنت - خدا ہر دکان - سرمدی - زانت - داتہ - ہر دکان
 یک دومی یے دسکک اُنت - نرینہ بے ذالیفہ ءِ بکا

انت ذالیفہ بے زرینہ ء پرج گرت نہ کنت - ہر دکان
 ہم کاری۔ دنیایے کاران دیا بارت۔ او جزیفیت ہر دکانی
 اش جہد کوشست ء۔ کار سر گرت او پلو بنت پیشا
 تن ہا دکت ء کہ گون مردین ء جنین کار کنت۔
 نوکری چاکری کنت۔ دنیایے پرج ملک ء دیماشت نہ
 کنت۔ مگہ نیامہ روئیں مردمانی خیال ہمیش انت۔ کہ سکیں کاران
 مردین بکنت۔ آسانین کاران جنین بکنت۔ پرچیکہ مردین اش
 جنین ء قوت مزد انت۔ جنین ہما نوکری ء بکنت۔ کہ
 گون آیانی جنین وشان زیب دینت۔ او ہما کاران آپہ
 آرام ء گرت کنن۔ نیامہ روئیں مردین۔ کاران اسے وڑ
 ہر کنت۔ مثال ء ڈول ء۔ ریل ء انجن ء چلینگ
 ہالی گراب ء حلائینگ ٹریکٹر ء چلینگ۔ رگہ اپخوشیں
 دکھیائیں کاران جنین کنت۔ او نہ مردیناں باید انت۔
 کہ چوشین سکیں کار اش جنیناں بگرت۔ جنیناں اش
 آیانی ہر کج دکاس ء کارگرگ بیت۔ استادی۔ یانی وانینگ

ڈاکسری - نرسی گہری یے کار انچوشیں کار اُنت - کہ گوں جنیان
 ٹہنت - او دِگہ اے وڑیں کار اش جنیان گرگ بیت پرچیک
 اے ڈولیں کار جنیانی اُش وں ء ورنہ اُنت - آ اے
 کاران پہ جوانی کُرت کُنت ۔

سی ڈل مردانی ہما اُنت - کہ آیانی گُشتن ایش اُنت -
 کہ مردین او جنین برابر اُنت - او ہر دِک ہر وڑیں کار
 کُرت کُنت - ہر دِک انسان اُنت - سرپدی - سرحالی دارنت
 انچو کہ مردین ء کار ہر نہیں دیگ بیت - آ کُرت کُنت
 ہے وڑ جنین ء اگر کار سکارینگ بیت - آ ہم مردین ء
 ڈول ء کُرت کُنت - گپ ہیں دیگ ء اُنت - اگر مردین
 انجن ء پھلنت کُنت - ہالی گراب ء بال دات کُنت - گون
 ڈیکٹر ء لنگار کُنت - جنین پرچے کُرت نہ کُنت - مردین ء
 ڈول ء ہر سکیں او آساین کار ء جنین ہم کُرت کُنت -
 اے دلیل رد اُنت - کہ جنین ڈکھیائیں کار ء کُرت نہ کُنت
 اے ڈول ء مردم مودچی این دنیائے تھا مردین او جنینانی

کرداران بیان کنتت - او مثال عو پیش دارنت - کہ یورپی
 ملک - امریکہ - روس - او چین ۽ تھا - اے وکت ۽ جنین گون
 مردینان ہر دویں کارانی تھا - دیکٹ ائت - زندے ہر پہنڈ
 تھا - مردینانی دسٹک ائت - اے ملکانی تھا - جنین فوجانی
 تھا نوکری کنکا ائت - او جنینانی جتاہیں فوج ائتت - کہ
 وتی ملک ۽ دیپانی یے خاترا ہر وکت سری بند اوشاگنت
 اے ڈل ۽ مردانی گنگ ہمیش ائت - کہ پیشی زانہ
 غلوک اے کچ عو دیم روی نہ سروگنت - او آیانی گمان
 ہمیش ائت - کہ درسی کاران نلا مردی کرت کنتت جنین
 کرت نہ کنتت - مگہ وکتے انسان دیاشتت اش زانت
 سہو بوت - اے گپ آیانی پر بوت - کہ جنین ہم
 مردینانی ڈول ۽ ہر دویں کاران کرت کنتت - اگہ ملکہ
 یے تھا - مردی گون ادار جنین ہر دویں کارانی تھا - دیکجنت
 ہا ملک باز دیم روی او نمک بیت - مارا آپے گپ و
 رپ عو رند - اے چارگی ائت - کہ اے وکت پاکستان

تھا۔ زالبول گون دتی مردیان چے کراس ء کارانی تھا
 دسکمی کنکا انت۔ اش پاکستان ء تاریخ ء ہے گپ سل
 بیت۔ کہ پیشی زمانہ یے مردم۔ زالبول ء نوکری کنگ ء
 میار زانگنت وکتے کہ انگریز ۱۸۵۷ء ہندو پاکستان ء سرزمین
 گپت۔ او آہی مرادتی بادشاہی یے جار ء جت۔
 ہے دوران مسلمانان سرک جنینانی حقانی دیگ ء باروا
 تگ و تاج ء بنا گرتنت۔ او گشتنت کہ جنیان
 ہا دایں حق دیگ بہیت۔ کہ قرآن داتہ نوزدہ صدی
 یے شرویات ء۔ چیزے دانتہیں زال کار جنیان حق رسی
 دیوان ء جوڑ گرتنت۔ کہ ملک ء تھا۔ جنینانی حقان بگیت
 او آیان بنت۔ ۱۹۳۶ء مسلم لیگ ء جات۔ جنینانی حقان
 پاسداری یے خاترا یک کیٹی یے ٹائینت۔ کہ آوتی حقانی
 گرگ ء پہ جہد کوششت بکنت۔ ۱۹۳۸ء مسلم لیگ
 جنینانی حقسی یے لوٹ ء وئی منشور ء نہا مان گرت۔
 ۱۹۴۰ء پاکستان ء قرارداد ء جار جنگ ء رندہ حنا

حقانی مسلہ باز دیہاشت - زندے ہر پہنار ء کارانی
 تھا - جنین گون مردینان گون کپشت - ۱۹۲۷ء ء پاکستان
 ملک جوڑ بوت جنینی حقاری یے مسلہ راجی دیوان تھا
 چست کنگ بوت - ۱۹۲۹ء جنینی یک ایسوسی ایشن ء
 جوڑ بوت - کہ آیا اپرا گشت - اے ادارہ یے کار ہمیش
 انت کہ جنینی مسلمان گیش و گیوار کنت - ایسی حیثیت
 بین القوامی انت - پرچیکہ اپرا یے تعلق گون رگہ انجوشین
 جنینی ادارہاں استنت - اپرا ملک ء ہر اندان - اسکول
 ووانگ جاچک کنگ انت - تاکہ جنین زانت حاصل
 کنت - او نوکری کنگ ء لایخ بنت - او وقی ملک
 ء تھا - ہر وٹیں نوکری کرت بکننت - پرچیکہ اے دور
 دنیا یے پرع ملک ء دیم شت نہ کنت - کہ تناوکت ء آہی
 زال کار گون وقی مردینان پر ہم کوگی کار کنت - جنین مردینانی
 سنگت و دسک انت - گدا باید انت - کہ جنین ہم
 وانگ ء شوہاز بکننت - تاکہ ہر وٹیں نوکری کرت

بکنت - زندے پھنڈانی تھا - باز اچھوشین کار انت - پہ کلان
 کنگ ء جنانی زکری کنگ المی انت - او جنین ہے کار
 پہ جوانی گرت کنت -

جنکان یک جنین استاد ء باز پہ بشری دانینت
 کنت جنینی نادراچی یے وکت ء مردی ڈاکسره جایا
 جنین ڈاکسره پہ زبری جنینی اراج ء گرت کنت پرچکے
 جنین اش جنین ء لچ و میار نہ کنت دتی ناچوری
 یے درائیں حال ء دات کنتے -

کسب و کارانی تھا - ہا کسب کہ گون جنیان تعلق
 دارنت - آیاں جنین کو اس پہ زوتی و جوانی رگہ جنیان
 ہیں دات کنت - اے المی گپے انت کہ اے ڈھیل کلان
 پہ جنین زکردارگ بنت - ملکانی نیمہ آبادی جنینی انت
 اگر جنیان مردینی ڈول ء دانینگ مرہ بیت - تر آ
 ملک پوج وکت ہم دیم روی گرت نہ کنت رشال دیم جھٹکیں ملکانی
 انت ایانی نیمہ آبادی جنینی انت - اگر جنیان مردینی ڈول ء

دایننگ مر بیت - ته آمک پرج وکت ہم دیم روی
 کرُت نہ کنت - ایشی مثال دیم شتگین ملکان انت - کہ
 آیانی تہا آیانی مردیں و جنین وق ملک و کارانی حلاینگ
 پہ نوکری کنت - اد آیانی گون ہم کاری و آیانی ملک دیم روی
 کنکا انت - دشمال و آسودگ انت استونند و زردار انت -
 سیاسی حیثیت و سوگوین ملک ملک بنت - شرف مندیں
 راج گنگ بنت -

نون ما چارن کہ مٹی حکومت پاکستان زالبولانی وانگ
 زانگ و رداپے جہد کشت کرُتہ - اد کنکا انت - پاکستان
 ملک و سی سال بیت کہ جوڑ کنگ - بوتہ - چاشرو ماتان -
 مرکزی حکومت او صوبہانی حکومت ہے پالیسی بوتہ - کہ دانگ
 و نانگ و سلسلہ و مردیں و جنین برابرہ بنت - او ملک
 سردک او کارستر ہے گپ و پ شری و سر پرتنت
 کہ تا وکتے و کہ مردیں او جنین - اے دیم رویں
 دیانے تہا یک ڈول و دانندہ بنت - تہ ملک زندے

پنج پہنارے ءِ دیم روی کرت نہ کنت - او دیم روی
 ملکان بردا اُشتات نہ کنت - پہ ملک ءِ دیم روی
 اے الہی انت - کہ آہی مریں او جنین دانندہ بنت - او
 ملکی کارانی تھا - یک دوی یے دسکک و سنگت بنت - ہے
 بردا قائد اعظم محمد علی جناح - پاکستان ءِ زالبولانی - جہد و کوشش
 پہ ملک ءِ جینانی دیم روی - او وانگ و زانگ ءِ حاصل
 لککا باز ستا و سنا کرتہ - او آیان ہے ہنت و سورج
 داتہ - کہ راجی زندے دیم روی یے خاترا آپہ - ہر
 جوزہ کار کنت - او گون وتی مردینان - ہم کوپگ بنت -
 تاکے آیان ملک دیم روی بکنت -

پاکستان ءِ آزاتی ءِ زند - وانگ و زانگ ءِ - ڈول و
 پیم انگریزانی گلای یے دور ءِ وڑ آنت - پرچیکہ انگریزانی
 دور ءِ تعلیم سلسلہ پانچش ات - کہ پوشش دانندہ پیدا
 بنت - کہ انگریزی حکومت ءِ کارانی یا نظام ءِ حکومت
 حلاینت بکنت - او اے دوی حکومت ءِ گون عنوک

راجی زندے دیم روی عو کار نہ ات۔ کہ ملک ۽
 اولس وانڈہ بنت۔ او وقی راجی زندے پہنادان دیا
 برنت۔ بلکن انگریزانی دور ۽ وانگ و زانگ ۽ پالیسی
 ہمیش ات۔ کہ شری وانڈگیں نوکر پیدا بنت۔ کہ انگریزانی
 حکومتی پالیسیاں دیا برت بکننت۔ پیمتسا انگریزانی وائینگی
 پالیسی یے تھا۔ زالبولانی تعلیم دیکا بے خیال کنگ بت
 اے باروا۔ انگریز وقی دور ۽ حکومت عو پرج دنگوشی
 نہ دانت۔ اش انگریزان ابید۔ پکتان ۽ مردیں اولس
 ہم ملامت انت۔ پرچکیہ آسانی فکر ہم ہمیش ات۔ کہ
 جنین لوگی کار ۽ دستا انت۔ لوگ کار ۽ دستا وانگ
 و زانگ زوروی نہ انت۔ دومی کہ مخلک ۽ خیال ہمیش ات
 کہ جنک سور عو رند درگے رگس عو روت۔ آہی
 خیالدار ہیے ذمہ داری ماس دلپس ۽ سرا نہ انت بلکن
 زامس ۽ سرا انت۔ آوقی ماس داپس ۽ لوگ عو
 میمان انت۔ پیشا آہی وائینکا ماس داپس الی نہ

زانت - آہی مقابلہ ءِ مردی چک ءِ وانگ ءِ پے پس دماس
 کوشت کرتنت وکتے کہ راجی زندے یے تھا مخلوک ءِ لے
 وٹری خیال بنت - گڈا زالبولان تعلیم او دیم روی یے حاجت پیا
 بوت نہ کنت - مگر انگریز کہ وکتے ہندوستان ءِ آجو کرتنت
 ہندوستان ءِ بہر کنگا زند - پاکستان ءِ ملک جوڑ بوت - پاکستانی ادس
 گون نکیں سیسی وٹ - مالی ڈول - راجی لوٹان دو چار کنتنت
 ہے باہند ادس ءِ چمان پچ کرت - آیاں پیش داشت - کہ
 آدگر دنیا یے تھا آنت - او اے نکیں دنیا یے لوٹ ہمیش
 انت - آوتی کہنیں خیالان اش سران در کنتنت - دنیا یے آجوئیں
 مکان بچارنت - کہ دتی راجی زندے ءِ تھا وانگ وزانگ ءِ
 چیکر دگوش دیگا انت - پرچیکہ ملک ءِ دیم روی یے
 خاڑا مخلوک ءِ - جنین بیت یا مردی بیت - دانندگی المی
 انت -

پاکستان ءِ آزاتی ءِ گڈ - پاکستان ءِ مردی ائم ءِ خیال
 مک ءِ جینانی دایننگ ءِ باردا - یک سر بدل بوت جینتی

وانگ جابانی تھا - چکنائی داخل کنگ - پے معاملہ شروع ہوتے۔
 جینیائی دستا نوکیں اسکول ادا کالہجانی پڑج کنگ ۽ لوٹ گیشتر
 ہوان ہوت -

نیٹ ۱۹۵۱ء - ملک ۽ تھا مردم شماری یے ادارہ
 ہے رپوٹ ۽ دات کہ - پاکستان ۽ ادلس ۽ ۸۲ فی صد
 مخلوک ناواندہ انت - آپے مردم شماری ۽ رند - حکومت یک
 کیشن ۽ ٹاہینت کہ آوقی رپوٹ ۽ ہنت - کہ چے ڈول و
 پیم کنگ بیت - کہ پاکستان ۽ گیشتر مخلوک - کہیں دکتے
 یے تھا واندہ ہنت - ہے کیشن ۱۹۵۹ء ۽ وقی رپوٹ ۽
 حکومت ۽ دات - او زالبولانی دایننگ ۽ دستا - وقی رپوٹ
 ۽ تھا جتائیں ہرے ایر کورت او اہی تھا جینیائی واندہ
 کنگ ۽ دستا زور پردات او گشت - کہ تناوکتے ۽ کہ
 لوگ ۽ تھا - ماس ۽ واندہ مہیت - ہا لوگ ۽ مردم واندہ
 گشت ۽ بنت - پیشا - بچک و چکنائی دایننگ ۽ بندو لوج
 و خیرہ و درج یک پرج د کاس ۽ ہبت - او ہے

کمیشن رپورٹ ہے تھا۔ اسے ہم گشت۔ کہ بنی اسکولانی۔ پراپریری
 اسکول) تھا۔ زال استاد دارگ بنت۔ کہ گونڈیس زاکان
 پہ جوانی وائینگ کنت۔ پرچیکہ جنین گونڈیس زاکان گون ماسی
 مہرومات وائینت کنت۔ او آیانی خیالداری عہ ہم پہ ذہری
 کرت کنت او زالمولان کسی زانت ۽ علم وائینگ بہنت
 چو کہ۔ ٹائپ کنگ کار۔ اسٹینو گرافی۔ حساب دارگ ۽
 کار (BOOK KEEPING)۔ ورد ۽ جوڑ کنگ ۽ اسٹیکل
 (FOOD TECHNOLOGY) کشیدہ کاری۔ گڈ روچی۔ گس ۽ سہنگ ۽
 ربک جان سلامتی یے رد ۽۔ زال کاران۔ دائی گری۔ زسی کار
 ڈاکسری ۽ علم بجھائینگ بییت۔ بڑزی درجہ ۽ وانگ د زانگ
 ۽ ردا کمیشن ہے رپورٹ ۽ دات کہ جنیان ہوم اکامس وائینگ
 بییت۔ پرچیکہ وانگ ۽ پیلو کنگا رند۔ جنین پردتا جوانین ڈوکی
 چاکری شوہاز کرت۔ بکنت۔ او ہے کمیشن دتی رپورٹ ۽ تھا
 اسے گپ ہم گشت۔ کہ جنیان قازن کالج۔ داپاری کالج۔ انجینئرنگ
 کالج۔ گس ہنگ ۽ کالج۔ او ڈگہ ہے وریں کالجانی تھا۔

۲
گن مردیان برابر دانگ و حک دیگ بیت۔

مارچ ۱۹۴۲ء۔ حکومت یک مزن پنادین زکیں وانینگ

پالیسی یے ہار و جت۔ ہے زکیں تعلیمی راہنہ سرا تا

۱۹۸۰ء۔ حکومت عمل کنگ و نیت و درا کرت آیزگ

داستا۔ ہر تعلیمی درجہ و۔ مردی اور جنین و نانت

بجاینگ بیت۔ اور اش یک اکتوبر ۱۹۴۲ء۔ آتش اول جہات

بگرے تا ہستی جات۔ بچک و جنکان مفت وانینگ بیت

اور ہے فیصلہ ہم بوت۔ کہ تا ہستی جات و حکومتی اسکول

اور ذات اداراتی اسکول زاگان مفت وانینت۔ مہنی تعلیم پ بچکان

داستا تا ۱۹۴۹ء۔ کس کنگ بیت۔ یانی ملک و کلیں بچک باید

ات بنی تعلیم (PRIMARY EDUCATION) حاصل رکنت۔ اور جنکانی

داستا باید ات ۱۹۸۰ء اسکان مہنا دانگ کس بیت۔ ملک و

تا بزرگب اگر دیم۔ تا دانت نہ کنت۔ بلے ہر صورت و بنی

تعلیم و حاصل کنت۔ اے فیصلہ یے مرد و بنی تعلیم حاصل

کنوکان کورشت چن و شش تک و اش زور و شش تک بیت۔ اے اسکیم

ء کا بیاب کنگ ء خاترا۔ اے شرت ہم ایر کنگ بوت
 بنی تعلیم ء ۶ جنین استادانی حساب گیشتر کنگ بیت
 اگر ہے جنین استادانی تعلیم ء سگ باز برز ہم بیت
 ۶ پرواہ نہ انت۔ پرچیکہ اے ڈول ء۔ گونڈیں بچک و جنکان
 ۶ آداری اسکول ء تھا وایننگ آسان بیت موجودہ رکت
 پاکستان ء تھا۔ جنین استادانی حساب ۱۱ فیصد انت۔ اپر
 امریکہ یے جنین استاد ۵، فیصد انت۔ اے ایکم
 قلب ہمیش انت کہ بچک جنک ادار بوانٹنت۔ ادلے
 سورت ء اگر گونڈیں زاگانی ماس و پس۔ مالوم دار بنت
 کہ بنی تعلیم ء اسکولانی تھا۔ استاد جنین انت۔ ۶ آدی
 گونڈیں جنکان ۶ رزا اسکول ء دیم دینت۔ ایراد نہ
 گرنت ذاتی کالجانی سرکاری کنگ۔ ملک ء تھا زانت بجھائینگ
 حالت ء گہتر گرت۔ پرچیکہ آپچے اصلاحی کار ء سر
 سرکاری ادارہ۔ اسکول۔ کالج۔ کہ درمی مذبی مشنری آیان
 ملائینت۔ او ملکی مذبی ادارہ کہ اسکولانی چلینگ ء ذروار

انت۔ ایشان و ایننگ و تھا باز فرک ات۔ او سرکاری و
 غیر سرکاری اسکول کالج و استادانی پکار و تھا ہم باز فرک
 ات غیر سرکاری اسکول کم تنخواہ گنت کار جوان نہ کرتنت
 باز دکت غیر سرکاری اسکولانی تھا استاد پہ نوکری تیار
 نہ برنت۔ اگ چے اے ہم گنگ بیت۔ کہ سرکاری
 اسکول و کالجانی تھا۔ دگ محکمانی ہم و استادانی تنخواہ
 اگد باز نہ انت۔ مگ اے نوکریں اسکیم و تھا پہ
 استادانی پکار و گنتری و۔ باز رابند دست و گنگ
 برنت۔ ایسی تھا جنین استاد ہم آوار انت تنخواہانی
 دینگ و آت جنین استادانی مالی حالت ہم شررت بیت
 او ادیت انت۔ کہ آینگ و آگنتز استادی کسب
 نینگ و دگوش دینت۔

نوکیں وانگ و وانگ و اسکیم و تھا۔ سے ہزار چار
 سد ہفتاد (۳۲۰) مینی اسکول۔ و دومی درجہ یے اسکول
 یک سد و ہفتاد و ہشت۔ کالج۔ و سرکاری کنگ بوت

۱۔ اسکول اور کالجوں میں سرکاری کنگ اور سوئٹ اور سی ہزار
استادان فائیدہ ریت۔

اگر پاکستان میں تھا۔ وانگ و نانگ اور دیم روی اور سورت ہارنگ
بیت۔ یہ ہے گپ سہرا بیت۔ موجودگیں اور ایڑکیں ایسکانی تھا۔
ہے کوشست کنگ ہوتا۔ کہ مردوں اور جنین اور نیامیان اور نرگ
کم کنگ بیت۔ بلکن ہر دیکھیں جنان وار دیگ بیت۔ کہ
آبرابری یے حیثیت اور وانگ و نانگ اور میدان اور کار
بکننت۔ پرچیکہ گڈا ہے رنگ اور ملک اور دیم روی یے
کار پہ حلاصل دیماشت کنت۔

نہیں حساب ہے پیش داریت۔ کہ پاکستان میں اسکول اور
کالج اور یونیورسٹی آئی تھا جنک تالب اور جنین استادانی
حساب روادان انت۔ مگہ اے ردا انگت باز جہد کنگ
پکار انت۔

استادانی میں کاری پردگرمانی تھا۔ جنین باز کم انت۔
باید انت۔ اے سلسلہ اور باز خیال گور کنگ بیت۔ استادانی

ڈینگ اسکولانی تھا۔ گیشتر جنین شامل کنگ بنت۔ تاکے
مردینانی برابری ء جنین ہم وانینگ ء اش ربکان سہو
بنت۔

کسی اد ٹیکنیکی ادارانی تھا۔ جبکانی گوشت (تعداد) بازکم
انت۔ ہے وٹ واپاری ادارانی حال انت۔ اش ۱۹۶۴ ء
بگے تے ۱۹۶۲ ء۔ ملک ء واپاری ادارانی تھا۔ یک جنک
واند : گتہ۔ انچو کشاری کالج ء تھا ۱۹۶۶ ء یک جنک
ہم : ات گم ۱۹۶۲ ء کشاری کالجانی تھا۔ ۱۶۲۶ بچک آنت
اد وہ جنک آنت۔ پدا رادا ہم جنکانی گوشت۔ بچکانی دیما
پہ : انت۔

قازدی کالجانی تھا۔ ۱۹۶۲ ء حساب ء رُو ء شش
ہزار وچار مردی آنت۔ او چل و ہفت جنین آنت۔
انجنیننگ ء کالج ء تھا ۱۹۶۲ ء نوزدہ جنک آنت۔
اے حساب ء پیش دارگ ء متلب ہمیش رانت۔
ک رنگ ء وانگ و زانگ ء ہر پہنادا باید رانت

ملک و زابلول ہم پھر بگرنٹ تاکے ملکی کارانی تھا۔ جنین گن
سردیان پہ ہم کوچگی کار بکننت۔

آچے اداراں اَبید۔ ڈاکسری کالج۔ ہوم اِکناکس رکن ملکی
استادانی ہیل کاری ادارانی تھا۔ جنینی گوشت مناسب انت
مگہ اے ادارانی تھا ہم ہے گوشت روٹیت۔ کرم گیشتر
بزورنت۔

اے وکت و ملک و تھا۔ جنین گیشتر جینی۔ دوی درج
او اعلیٰ درجہ یے اسکولانی تھا۔ استاد و حیثت و کاکنت
مگہ ٹیکنیکی۔ کسبی۔ سائینسی ادارانی تھا۔ کار کنگ و پہ
نہ کفنت۔ باید انت۔ دانگ و زانگ و اے پہنادانی تھا
ہم۔ جنین پہ حب و واگ کار بکننت۔ پھر بزورنت۔
انچو جنینی سرا لازم انت۔ کرشاری کالج۔ داپاری کالج انجینی
کالج۔ کانوی کالجانی تھا بوانت۔ او استاد و حیثت و کار
بکننت۔ ۱۹۴۲ء حساب و داد و تھا۔ اے کالجانی تھا۔ ک
نابلول استاد و ہم نہ ات او ملک و درائیں یونیورسٹی آئی تھا

۱۹۴۲ء میں اُستاد ۹۸۰ اُنٹ - جنین اُستاد یک صد
 و دو انزده اُنٹ - انجینری یونیورسٹی آئی تہا یک جنین اُستاد
 ۶۰ نام ہم نہ اُنٹ -

بُرزا داتگیں حساب و داد ہے پیش داریت - کہ مردی
 اد جنینی اے دانگ و زانگ ۶۰ - ادارہائی تہا گوشت
 اش ہے مالوم دار بیت -

کہ ملک ۶ حکومت ۶۰ پہ جنینی او زالبولانی دیم بری
 ۶۰ باز کارکنگ لوٹیت - اد ہے ادارہائی تہا - زالبولان ذرا
 کنگ ۶۰ پہ - باز ہمت و جہد لوٹیت - تاکے آسانی
 دلان ہے داگ پیدا بیت - کہ اے کار ایوکا مردینی
 کار نہ اُنٹ - ملک جنین ہم اے رکان ہیں کُرت کُننت -
 اد گون مردینان - سوری ۶۰ کار کُرت کُننت - مگہ پرا ہم
 اے کار مزین دکت ۶ لوٹیت کہ ملک ۶ جنین ہم اے
 ڈنکر کُننت - اد ہے خیال آدانی دلان جامند بیت -
 کہ جنین ہم انسان اُنٹ - نام دارنت - کوت دارنت - مردینان

اش پرچ وڑ پد نہ انت۔ اگہ آہت بکننت۔ ہے دہم
 زانتان ہیل کرت کنت۔ کواس بوت کنت۔ اسکول
 و کالجانی تھا دایننت کنت۔ گون ماسی جوزہ ء وتی ملک
 زاکان اش علم و زانت ء سہو کرت کنت۔ آیان زانت
 و عالم جوڑ کرت کنت۔

زالبولانی وانگ و زانگ ء پہ تیزی دیم برگ
 خاترا حکومت ء اش سوا۔ ادلسی سرید و سرہالیں مردمان
 ہم باید انت۔ کہ جنین الم ء ہے سکین ء بدینت
 کہ آ کسبی۔ میکنکی۔ کاندی۔ او دگر۔ انجوشیں ادارمانی تھا
 بوانت۔ زانت حاصل کنت۔ استادی یے مکام ء سرنبت
 گدا۔ زالبولانی وانگ و زانگ ء کار پہ زوتی و تیزی دیم
 شت کنت۔ او گون مردینان ہم کوپک بوت کنت۔ ملک
 ء دیم روی کار پہ شری سرحم بوت کنت۔

پاکستانی ء زالبولانی پہ بودناک یے داستا۔ یک ادارہ یے
 کہ آیا آل پاکستان دین ایسوی ایشن گشت

ایشی گونڈیں نام آپو ا۔ انت۔ اے ادارہ ۱۹۲۹ء اڈ کنگ
 برت۔ ایشی شاخ تیوگیں ملک ء پچ بگنت۔ اے ادارہ
 درج بین القوامی انت۔ اے ادارہ جنینانی خاترا باز کار کرتہ
 گہ جنینانی دیم روی یے داستا وگہ انچشیں ادارہ ثانی زورت
 انت۔ کہ آیانی دیم برگ ء داستا کار بگنت۔ پہ سدک
 د محکمیں جوڑہ پہ جنیناں کار بگنت۔ اے الی گئے انت۔ اے
 موجودگیں سائیس دور ء اے راج ء دیا جزت نہ کنت
 تاکے آہی مخلوک سد فیصد والوک مبیت۔ اد ملک ء کلین
 مخلوک جنین مردیں۔ پہ آداری دانگ و زانگ ء جہاد
 ء تھا بہر زورنت ملک و راجانی دیم روی ء پہ ادلسی
 کوت باز الی انت۔ ملکانی ادلس دو بہر ء بشخ انت۔ مردیں
 و جنین و کتے کہ ملکہ تھا مردیں کار بگنت۔ اد جنین بے کار
 بت۔ آ ملک دیاشت نہ کنت۔ پرچیکہ نیمہ کوت کہ
 جنین انت۔ آیانی کوت ء اش کار گرگ نہ بیگا انت۔
 الاک مردینی کوت کارکنگا انت ایشی مثال انچش انت

چوش کہ یک مزن پہنادیں پٹے ء پنجاہ مردم لنگار کنگا انت
 آپٹ ء دہ روچ ء لنگار کننت۔ اگر پنجاہ مردم ء جا
 صد مردم لنگار کننت۔ تہ ہے پٹ ء لنگار ء سرا پنچ رہا
 لگیت۔ ایٹی سوب ہمیش انت۔ کہ کاری مردم گیشتر پوتنت
 انچو اگر صد مردم ء جا ء۔ دو صد مردم پٹ لنگار کننت
 ہے کار دو نیم روچ ء تہا گیتت خلاص بیت۔ ہے خاب
 اگر ملکے یے جامندی مردی و جنین انچو دانوک و نازک پنت
 تہا ملک ء ہر دیم روی یے کار۔ پٹ ء لنگار ء ڈول
 انچو پر زوت و حلاصل بیت و خلاص بنت۔ اد آ دگہ کار
 دست ء گیت کننت۔ اد دیم روی کار انچو زوت زوت
 پہلو بیان کننت۔ ملک دیما ردت۔ آسودگ۔ و شمال و آباد
 بیت۔ پرچکی آہی درسی مردمی کوت کار کنگا بنا کنت۔ پیشا
 مردی ء گون آداری ء جنینی دانگ و زانگ باز الی انت
 تاکے ملکے اولسی کوت زوراک بیت زور نہ بیت۔

جنینی کمک ڈیگ۔ اد ہر وٹیں امداد۔ بھائی نک۔ حکومت ء

فرضِ انت - او بین القوامی ادارہائی کارِ انت - کہ جنینان دانگ
 و زانگ و آسانی بدینت - تا کے جنین اش نازانتی یے جہانکی
 در کشت - مگہ دوی گنڈا گشگ ایش بیت کہ جنین دت اش
 ست کاری و کار گرت - چہد و کوشت نہ کنت - یک
 برے کہ ایک دانگ و زانگی محکمہ یے و نوکر بنت - آدم
 روی دستا دست و پار نہ جنت - آیانی ہما زانت دیا نہ
 روت - بلکن یک جا کوشیت - روم نہ کنت - آوقی علم و
 اش فائدہ نہ زورنت - نوکین زانتی پٹ و پولانی تھا دست
 نہ گجنت - مگہ جنینان اے مالوم بیت - کہ اے دیم روکین دنیائے
 تھا - دانگ و زانگ و دنیا باز پراج و شابت بیگا انت
 دانگ و زانگ و نوکین راہند در گجگ بوگنت - کہ آیانی سراکتب
 نشہ بیگا انت - انجو و اینگ و نوکین ورو ڈول در کنگ بوگنت
 پیشا - کہ ہر استاد و کہ گون اے نوکین راہندان روچار نہ بیت
 آہی زانت کنت مانت - اش نوکین اٹکلان نامالوم دار مانت
 او آہی زانت یا علم گون نوکین راہندان بیک نہ وارت پرچیک

آنوکیں راہبندانی باروا جست و پوس نہ کرتے۔ پٹ و پول نہ کرتے۔
 پیشا آہی زانت انچو کہن مانیت۔ نوک نہ بیت۔ اش نوکین علم
 راہبندان۔ ابید۔ راجی زندے تھا۔ مخلوک ۽ سرا ہم چیزے ذروای
 کیت۔ کہ آگون وتی چاگرد ۽ حالاتان ہم کاری کنت۔ دیم روکی
 دنیا ۽ گون دیا بردنت۔ ہما پابندی کہ آزابولانی سرا پیشی زمانہ
 جگنت۔ آچایا و تارا بے خیال کنت۔ کہنیں رسم و رودان ی
 بدنت۔ جنیان آزاتی بدنت۔ آیاں وانگ و زانگ ۽ پہ موگی
 دنت او مک بھائینت او مردیں اے گپ ۽ وتی دل
 ۽ بیارت۔ کہ ملک ۽ ہما دکت دیا روت۔ کہ آہی جنین
 گون مردیان آوار وانگ و زانگ ۽ بزانت۔ او ہرکار ۽
 تھا جنین گون مردیاں شریک بنت۔ مردین او جنیان حک
 ہروڑ ۽ برابر بنت۔ اے ڈول ۽ راجی زند دیا روت۔ ملک
 آسودگ بیت۔ پرچیک کہ جنین ۽ کار۔ ایوکا اے نہ انت۔ کہ
 آماس ۽ بیت۔ زانگ۔ بیارت۔ آیاں برودینت۔ آپیشا
 سوار۔ جنین جوانیں استاد ۽ بورت کنت۔ شریں کواسیں ٹاکرے

بات کنت - انجینیرے بُوْت کنت۔ اے تہ پیشی زمانہ یے
 کہنہ خیالیں مردمانی گمان انت کہ جنین نزویریں جھنٹے انت۔
 آپر کرت : کنت مئی اے درائیں تران و کہ اے نقتانگ
 تھا گنگ بوتہ۔ کارپہ ہے درکیت۔ کہ مردیں و جنین یک دوی
 یے دسک انت۔ مردیں بے جنین پرع نہ انت۔ جنین بے
 مردیں و جنین و پہ تفاک دست درائیں کار بنت۔ بلوچی و
 یک بکتے انت کہ چاپ گون دو دست و بجنگ بیت۔
 او جنین و مردیں و مثال انچش انت۔ چہ کہ انسان و
 ہن و دو دست بنت۔ اگر ہنہ یے یک دست و بیت
 او دوی نہ بیت۔ تو انسان بیکار بیت۔ آ کالمیں انسان
 و گشت نہ بیت۔ آیا منڈو ٹینٹیں مردے منلوک گشتیت۔ ہے
 ڈول و ملک و راج و جنین او مردیں یک دوی یے بازو
 دسک کار انت پیشا اے دیم روکیں دیا یے تھا۔ کہ
 انسان مہتاب و سر بوتہ۔ سائیں باز دیم روی کرتہ۔ اگر
 مکے وں زالبولانی دانگ و زانگ سرا دگوشی مہ دست۔

آ ملک دیم روک گشت نہ بیت - نہ آہی نفلوک بے جنینانی
 ملک ء دیم روی کُرت کُنت - پیشا الی انت - کہ راجہ
 مردی جنین دانندہ بنت - تا کے ملک ء دیم روی کارانی
 تھا - برابر ء شریک ء ڈول ء بہر بڑورت او ملک ء دیم
 بڑنت گدا ملک دیم روت - آسودہ و دشمال بیت پاکستان
 تھا - جنینانی شرحال او دیم برگ ء داستا یک ادارہ آستنت
 آہی بارگ ء اے رندا تزان کنگ زوری رانت - پرچیک حکومت
 ایش جنینانی دیم برگ ء کار ء بے خیال نہ انت - اے
 ادارہ ء آل پاکستان ویمبز ایوسی ایش نام دانگنت - اے
 نام باز دراج انت ایٹی گونڈیں نام اپرا رانت - اے جنینانی داستا
 یک کار آمدیں ادارہ یے رانت - پاکستان ء جوڑ بیگ ء رندا
 ۱۹۲۹ ء اے ادارہ ء جوڑ کُرتنت - تا کے گون پاکستان
 آزاتی ء - راج ء جنینانی دیم روی یے خاترا چیزے بنہلج
 کنگ بیت - کہ آزاتی ء رندا جنین ہم دیم ء رونت - آد گون
 گون ملک ء مردینان ہم کوپگ کار کُرت بکننت -

اے دکت ءء ملک تیوگیں بہرانی تھا۔ اپرا یے شاخ
استنت او ہرومگ ءء جنینانی دیم روی یے کاران دست ءء
کنتنت اپرا یے درجہ بین القوامی رانت۔ پرچیکہ اے۔ ۱۔ این۔
او۔ یے زالبولانی ادارمان گون ادار کنگ بوتہ۔ او مدام ۲۔ این
او ءء زالبولانی دیم روی یے بارہ ءء وتی رپوٹمان دنت۔ او
راہبند پیش کنت۔

اے دکت ءء اپرا زالبولانی دیم روی یے اے کارانی
سرا۔ دگوش دنت۔ ۱۔ گسی دسکاری ۲۔ اعدادی کار ۳۔ وانگ د
نانگ۔ ۴۔ وانگ دزانگ ءء رو ءء ملک ءء ہر دنگ ءء اپرا
ادارہ پنج کمرہ۔ کہ ادا جنین واننت۔ او دستکاری ہیل کنتنت
او اپرا جنینانی حکان مننائینگ خاترا زوراک چہد کوشنت کنگا
انت۔ اپرا یے کار ءء مزنی آپے گپ ءء پدر بیت کہ پنجاب ءء
سویے اپرا۔ جبکانی وانتا مہشت بنی اسکول او دو ادلی درجہ
یے اسکول پنج کمرہ او آیای چلینکا رانت۔ او لاہور ءء تھا
زن امری جنینانی وانینگ ءء خاترا چار مرکز پانچ کمرہ

آپے اسکولانی ابید - صوبہ یے تھا - بیست دسکاری مرکز ہم
 اپرا پارچ کرتے - ہے ڈول و اپرا یے ادارہ بلوچستان - صوبہ
 سرحد - سندھ و تھا - کارکنگا آنت او ملک و جنینی وانگ
 و وانگ و دیم بری یے کار و دسگٹ آنت - اپرا
 سوا - پاکستان و اے جنینی ادارہ پاکستان و زالبولانی دیم روی
 یے داستا کارکنگا آنت - آیانی نام ایش آنت -

۱- گرز گائیڈ ۲- پاکستان فیڈریشن آف یونیورسٹی و مین میننگ و مین
 کرسچین ایسوسی ایشن ۳- دبزنس اینڈ پروفیشنل مین کلب ۴-
 دنیلی پلیننگ ایسوسی ایشن ۵- دپاکستان چائلڈ ویلفیئر کونسل
 اینڈ پاکستان کانفرنس آف سوشل ورک اے نامی این ادارہ - پ
 زالبولانی و شمالی - دیم روی - حکانی پاسداری کارکنگا آنت - اگر لے
 ادارہ اپجو پے ہدک کارکنان مشنت - تو اہمیت ہمیش آنت
 کہ پاکستان و زالبول باز دیم روی کننت - او ملک باز دیم
 کننت -

زالبولانی دیم روی یے - اے ادارہ اے دکت و مین

شادمانی تھا پنج گنگ بوگنت - او کار کنگا انت کہ اے
 درباران انگت درینگ ہیبت - ہماشار کہ تنے وکت و
 کان تھا اے ادارہ پنج گنگ نہ بوگنت - پنج گنگ
 بنت - او کنگی علاقہانی تھا بے وٹیں کسانیں ادارہ پنج گنگ
 بنت - گڈا باز جوان ہیبت پرچکیہ پاکستان و گیشٹری آبادی
 کنگانی تھا ماننت - وسیتانی نندوکانی حساب اش شاری
 جامندان بازگیشتر انت - اے سورت و ملک و کلیں زالبول
 دیاشت گنت - او ہمانیت و کہ حکومت زالبولانی دیم روی
 یے داستا داریت - آپلو ہیبت - اے درائیں پشت کتگیں
 شاردوستی آنی تھا - اے ادارہ اپرا ڈولیں تاسکان کہ پنج
 گنگ نہ بوگنت شاید آیانی سوب ہمیش ہم بوت کنت
 کہ ایثانی پنج گنگ و تھا باز زرلوہیت - شاید اے وکت و
 گون حکومت و اکر زرن انت - کہ خرچ و درپج کنت
 اے اداروں پنج کنت - اے ادارہانی مستری ادارہ اپرا
 یلے انت - اگر دگر زالبولی ادارہ پنج گنگ نہ بنت اپرا

یے ادارہ پشت پتگیں شارو دستیانی تھا پچ کنگ الی
انت -

اے دکت ء ہر زالبولی ادارہ کہ اپوا یا دومی ادارانی
نام ء ملک ء شارانی تھا کار کنگا انت - ایشان آگہ و دینگ
بیت - او اے سلسلہ کنگ و دستیانی تھا ہم پچ کنگ
بنت - تہ ملک ء جنینانی دیم روی یے کار باز زوت
دیما روت - او ملک ء تھا کل ء دمکانی جنین یک
ڈول ء دیماشت کنت - او ملک ء تھا جنین گوں مرینان
ہم کوپگ بیت - دانگ و زانگ ء ہر جایے جنین ہر
زرت کنت - ایشی تھا شک نہ انت کہ نوکیں ادارانی سرا
زر باز خرچ بیت - مگہ دومی گندا ملک ء زالبولان باز
فایده بیت - او جنینانی اے گلہ پشت نہ پکیت - کہ شای
جنینانی سرا حکومت باز دگوش دیگا انت - او کنگی جنینانی دیم روی
ء بے خیال کنگ بوہ - او اے ڈول ء شارو کنگ ء
جنینان پہ آداری دیم روی کنگ ء موقع رسیت او گون

چنان دیم روی ع ملک و دیم روی ہم گیش بیت - ملک و
 مردنیان مزین بار و سبک بیت - گیشر جنین گوں مردنیان
 آوار کار و تنها دسگت بنت - دیم روی ملک و باز . پہ
 بزرگای دیما روت - او ملک و شمال بیت -

ہماری مطبوعات

نمبر شمار	نام کتاب	مصنف کا نام	قیمت
۱-	چگھا ء گفٹار	حاجی مومن بزدار	۲ / ۷۵
۲-	گلشن اشعار	فیض محمد	۰ / ۷۵
۳-	توکل مست	میر مسٹھا خان مری	۴ / ۵۰
۴-	گیدی قصہ اول	لانگو درتھ ڈیز - محمد پناہ	۴ / ۰۰
۵-	گیدی قصہ دوم	محمود مری	۳ / ۵۰
۶-	گیدی قصہ سوم	امان اللہ غازی	۴ / ۰۰
۷-	گیدی قصہ چارم	میر گلزار خان مری	۶ / ۰۰
۸-	گیدی قصہ پنجم	حاجی مومن بزدار	۴ / ۰۰
۹-	گیدی قصہ ششم	محمود مری	۸ / ۵۰
۱۰-	گیدی قصہ ہفتم	میر عاقل خان مینگل	۵ / ۰۰
۱۱-	گیدی قصہ ہشتم	حاجی مومن بزدار، محمد اسحاق بزدار	۶ / ۰۰
۱۲-	گیدی قصہ نهم	گلزار خان مری	۱۳ / ۰۰
۱۳-	رہنگیں لال حصہ اول	غوث بخش صابر	۱ / ۷۵
۱۴-	رہنگیں لال حصہ دوم	پیر محمد زبیرانی	۱ / ۵۰
۱۵-	رہنگیں لال حصہ سوم	یوسف گچکی	۳ / ۰۰
۱۶-	رہنگیں لال حصہ چارم	پیر محمد زبیرانی	۲ / ۵۰
۱۷-	رہنگیں لال حصہ پنجم	حاجی مومن بزدار	۷ / ۰۰
۱۸-	تل و گلزار	غوث بخش صابر	۴ / ۰۰
۱۹-	پنگ و بلوچ	میر محمد سردار خان بلوچ	۳ / ۵۰

بلوچ اکیڈمی کوئٹہ